

№1(5)
2025

ÓZBEKISTAN MÁMLEKETLIK KONSERVATORIYASI
NÓKIS FILIALÍ

MUSIQA VA SAN'AT AXBOROTNOMASI / ВЕСТНИК МУЗЫКИ И ИСКУССТВА / BULLETIN OF MUSIC AND ART

MUZÍKA HÁM KÓRKEM ÓNER XABARSHÍŚÍ

ILIMY-METODIKALÍQ JURNAL

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ JOQARÍ
BILIMLENDIRIW, ILIM HÁM INNOVACIYALAR
MINISTRILIGI
ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ MÁDENIYAT
MINISTRILIGI
ÓZBEKSTAN MÁMLEKETLIK KONSERVATORIYASÍ
NÓKIS FILIALÍ**

MUZÍKA HÁM KÓRKEM ÓNER XABARSHÍSÍ
Ilimiy-metodikaliq jurnal

MUSIQA VA SAN'AT AXBOROTNOMASI
Ilmiy-uslubiy jurnal

ВЕСТНИК МУЗЫКИ И ИСКУССТВА
Научно-методический журнал

BULLETIN OF MUSIC AND ART
Scientific-methodical journal

№ 1(5)/2025

SHÓLKEMLESTIRIWSHI:

Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filiali

Bas redaktor: – Allanbaev Rudakiy, *professor*

Juwaplı xatker: – Kamalova Difuza, *filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori, docent.*

REDKOLLEGIYA AĞZALARI:

OZODBEK NAZARBEKOV – Ózbekstan Respublikası Mádeniyat ministri, professor;

AZIZBEK TURDIEV – Ózbekstan Respublikası Mektepge shekemgi hám mektep bilimlendiriw ministri máslahátshisi, filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD);

BEGIS TEMIRBAEV – Qaraqalpaqstan Respublikası Mádeniyat ministri, docent;

KAMOLIDDIN URINBAYEV – Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası rektori, professor;

OMONILLA RIZAEV – kórkem ónertanıw ilimleriniń kandidati, professor;

HIKMAT RAJABOV – professor;

ORAZALI TOSHMATOV – professor;

BAXT AZIMOV – pedagogika ilimleri kandidati, docent,

MUHABBAT TOLAXOJAEVA – kórkem ónertanıw ilimleriniń doktori, professor;

MARFUA XAMIDOVA - kórkem ónertanıw ilimleriniń doktori, professor;

BOLTABOY SHODIYEV - kórkem ónertanıw ilimleriniń doktori;

OZODA TOSHMATOVA - kórkem ónertanıw ilimleriniń doktori, professor;

SAYYORA ĞAFUROVA – professor;

OYDIN ABDULLAEVA – professor;

IRODA MIRTALIPOVA – kórkem ónertanıw ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD);

PARAXAT MAMUTOV – kórkem ónertanıw ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD);

QURBANBAY JARIMBETOV – filologiya ilimleriniń doktori, professor;

ALIMA BERDIMURATOVA – filosofiya ilimleriniń doktori, professor;

ZIYADA BEKBERGENOVA – filologiya ilimleriniń doktori (DSc), professor;

ALIMA PIRNIYAZOVA – filologiya ilimleriniń doktori (DSc);

YUSUPOV QONÍSBAY – pedagogika ilimleriniń doktori (DSc), professor;

UTEBAEV TAJIBAY - pedagogika ilimleriniń doktori (DSc), professor;

SEYTKASIMOV DAULETNAZAR - pedagogika ilimleriniń doktori (DSc);

ARTÍQBAY EREJEPOV – pedagogika ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD), docent;

JAÑABAY MARZIYAEV – filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD), docent;

Jurnal qaraqalpaq, ózbek, rus hám ingliz tillerinde baspadan shıǵarıladı. Jurnal Ózbekstan Respublikası Prezidenti Administraciyası janındaǵı Málimleme hám ǵalaba kommunikaciýalar agentligi tárepinen mámleketlik dizimnen ótkerilgen. №047569 4-oktyabr, 2022-jıl.

Ózbekstan Respublikası Joqarı Attestaciya Komissiyasınıń 2024-jıl 30-iyuldaǵı 358-sanlı qararı tiykarında jurnal 17.00.00-Kórkem ónertanıw ilimleri jónelisi boyınsha dissertaciya nátiyjelerin baspadan shıǵarıw ushın arnalǵan jetekshi ilimiy jurnallar qatarına kiritilgen.

Redaksiya mánzili: Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filiali Turan oypatı 29-jay.

E-mail: ozdknf@edu.uz, UZDK_Nukus@exat. Tel:551020540 Veb-sayt: <https://science.uzdknf.uz/>

ISSN-2181-4112

QARAQALPAQSTANDA DEMLI ORKESTRINIŇ DÚZILIWI HÁM ONIŇ RAWAJLANIŇ BASQIŠHLARI

Abdullaev F., Muratbaev A.

Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası

Annotaciya: Bul maqalada Qaraqalpaqstanda demli sazlar orkestriniŇ dúziliwi hám onıŇ rawajlanıw basqıshları onıŇ jámiyettegi ornı, áhmiyeti Qaraqalpaq xalqınıŇ muzıka mádeniyatında demli saz ásbaplar orkestriniŇ tariyxıy qalıplesiwi haqqında sóz etedi. Maqalada demli sazları orkestriniŇ Qaraqalpaqstanda qalay payda bolǵanı, onıŇ rawajlanıw procesi hám bul kórkem óner túriniŇ jámiyettegi ornı tolıq talqılanadı. Jáne de demli orkestrdiŇ rawajlanıw basqıshları, áhmiyeti atqarıwshılar hám muzıkalıq shıǵarmalar arqalı Qaraqalpaq mádeniyatınıŇ muzıkalıq miyrasın qalay bayıtqanın ashıp beredi. Bul maǵlıwmatlar bárshe joqarı oqıw orınları demli sazlar atqarıwshılıǵı qánigeliginde oqıwshı bárshe studentler ushın jazılǵan. Maqalada keltirilgen maǵlıwmatlar bárshe muzıka menen shuǵıllanıwshılar ushın paydalı boladı dep oylaymız.

Gilt sózler: orkestr, tuba, muzıka, mádeniyat, iskerlik, atqarıwshılıq, shıǵarma.

Аннотация: В данной статье рассматривается создание духового оркестра в Каракалпакстане, этапы его развития, а также его роль и значение в обществе. Статья рассказывает об историческом формировании традиционной музыкальной культуры каракалпакского народа и оркестра духовых инструментов. В ней подробно анализируется, как возник оркестр духовых инструментов в Каракалпакстане, процесс его развития и роль этого вида искусства в обществе. Статья раскрывает этапы развития духового оркестра, его значение и то, как он обогатил музыкальное наследие каракалпакской культуры через исполнителей и музыкальные произведения. Статья написана для всех студентов высших учебных заведений, обучающихся по специальности исполнительство на духовых инструментах. Думаю, что информация, представленная в статье, будет полезна всем, кто занимается музыкой.

Ключевые слова: оркестр, труба, музыка, культура, деятельность, исполнение, сочинение.

Annotation: This article examines the establishment of the wind orchestra in Karakalpakstan, its developmental stages, and its role and significance in society. The article is written for all students of higher educational institutions studying in the specialty of wind instrumental performance. I think that the information given in the article is useful for all those who are engaged in music.

The article explores the historical formation of the traditional musical culture of the Karakalpak people and their wind instrument orchestra. It provides a detailed analysis of how the wind instrument orchestra emerged in Karakalpakstan, tracing its development process and examining the role of this art form in society. The article delves into the stages of development of the wind orchestra, its significance, and how it has enriched the musical heritage of Karakalpak culture through both performers and musical compositions.

Keywords: orchestra, trumpet, music, culture, activity, performance, composition.

Kirisiw: Mámleketimiz gárezsizlikke eriskennen keyin tariyxımız, ótken zamanımız hám de ózligimizge jaqsıraq názer salıp basladıq. El basshımızdın baslaması menen milliy qádiriyatlarımız, úrp-ádetlerimiz hám mádeniy miyraslarımızga, kórkem óner áleminde áhmiyetli orın tutqan ózbek hám jáhán muzıkası, ásirese muzıka ásbaplarına itibar ele de kúsheydi. Bul orında eski dástúrlerimizdi ele de tolıgıraq qayta tiklew, mádeniy miyraslarımız sonday-aq, muzıkalıq miyraslarımızdı tolıgıraq úyreniw úlken áhmiyetke iye bolıp kelmekte.

Búgingi kúnde ilimiy texnikalıq rawajlanıw tásirinde bolğan kásiplik muzıkalıq tálim hám dóretiwshilik tarawları bunnan tısqarı emes. Endi muzıka kórkem óneriniń túrli tarawları texnologiyalıq hám ilimiy dinamizaciya procesine, sociallıq-estetikalıq múnásibettegi ózgerislerge, sonday aq, saz ásbapları kórkem óneri tarawına tartıp barğan sayın, onıń belgili bólegi demli muzıka ásbapların shertiw ekenligi ayqınlaspaqta. Bunnan tısqarı, bul tendenciya jańa teoriyalıq hám ámeliy maǵlıwmatlar hám muzıkalıq hám atqarıwshılıq dóretiwshiliktiń nızamları, jáne onı basqarıw haqqındaǵı idealardıń payda bolıwı menen baylanıslı.

Bul jerde jańa teoriyalıq hám ámeliy shınıǵıwlar, jańa texnikalar, usıllar, oqıtıw quralları, muzıkantlardıń kásiplik dárejesin asırıwga, sonıń menen birge olardıń atqarıw mádeniyatı hám sheberligin boljawga qaratılğan jańa jantasıwlar zárúrli rol oynaydı.

Búgingi kúnde muzıkantlardı oqıtıw procesinde hám atqarıwshılıq tarawında islep shıǵılğan hám engizilgen jańalıqlar arasında pán hám dóretiwshiliktiń túrli tarawları menen baylanıslı bolğan texnikalıq qurallar da bar. Búgingi kúnde muzıkalıq pedagogika teoriyalıq hám ámeliy izleniwdi talap etpekte. Ol turaqlı túrde oqıtıwdıń texnikalıq quralları menen baylanıslı bolğan múmkinshiliklerdi óz ishine alğan geypara progressiv ózgerislerdi islep shıǵıw, túsiniw, tarqatıw jáne ámelge asırıwga qaratılğan. Búgingi kúnde muzıkalıq demli ásbapların oqıtıw hám shertiw teoriyası hám ámeliyatı usı baǵıtta. Ózbek sázendeshilik kórkem ónerinde kópshilik ásbaplar qatarında Evropa muzıka mádeniyatına tán mısıl úplep shertiliwshi-demli ásbapları ayrıqsha orın iyeleydi. Bul ásbaplar elimizge XIX

ásirdiń ekinshi yarımında kirip keldi. Ózbekstanda mısılı úplep shertiliwshi-demli ásbaplar XIX-XX ásirler rawajlanıwınıń ózine tán qásiyetleri, rawajlanıw jolları, olardıń milliy mádeniyatımızdaǵı ornı hám poziciyaların anıq belgilew biraz quramalı sonday-aq, tartıslı máselelerden biri bolıp tabıladı. Haqıyqatında da, bul ásbaplar házirgi kúnde Ózbekstan atqarıwshılıq kórkem óneriniń ózine tán tarawlarınan biri bolıp qalmastan, milliy ideologiyanıń rawajlanıwında ruwxıylıǵımızdıń áhmiyetli tarawlarınıń birine aylanbaqta. Gárezsizlik dáwirinde Ózbek muzıka kórkem óneri basqa kórkem óner túrleri sıyaqlı, ózbek xalqınıń bahalı kórkem óneri retinde, óziniń tazadan oyanıw rawajlanıw dáwirin basladı keyingi jaǵında álemdedi aldınıǵı muzıka mádeniyatları menen bir qatarda rawajlanıw shıńlarına umılmaqta. Házirgi kúnde teatrlarımız, kóp dawıslı atqarıwshılıq toparlarımız ózbek xalqınıń barkamal kórkem óneriniń húrmet-izzetin, tákirarlanbas atqarıwshılıq sheberligin tek mámleketimizde ǵana emes, al dúnya boylap kórsetiwge háreket etpekte. Respublikamızda simfoniyalıq, estrada-simfoniyalıq, djaz, úplep shertiwshi-demli orkestrleri xızmet kórsetpekte.

Olardıń quramında mısılı úplep shertiwshi-demli ásbaplar bolıp esaplangan truba, valtorna, trombon, tuba hám ağash-demli ásbaplar: klarnet, goboy sıyaqlı ásbaplar orın alǵan. Bul ásbaplar balalar muzıka mektepleri, akademiyalıq licey hám kolledjleri hám Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası oqıw procesine kirgizilgen bolıp, olardıń atqarıwshılıq stilleri hám usılları bilimlendiriw mákemelerinde ózlestirilip atır. Bul ásbaplar atqarıwshılardıń respublikalıq hám xalıqaralıq kólemdegi tańlawları ótkerilmekte hám bul tańlawlarda Ózbekstanlı hám Qaraqalpaqstanlı sázendeler tabıslı qatnasıp, abıraylı orınlardı iyelewı pikirimizdiń ayqın dálili bolıp tabıladı.

Demli ásbaplar qaraqalpaq muzıka kórkem ónerine ótken ásirdeń 40-jıllarınan keyin kirip kelgen dúnya júzlik saz ásbapları qatarına kiredi. Olardan milliy kadrlar joq edi. 1960-jılı muzıka uchilishesi ashılǵannan keyin demli saz ásbaplar bólimine kirip pitkerip shıqqan kadrlardan Qaraqalpaqstan Respublikasına miyneti sińgen mádeniyat xızmetkeri, Ózbekstan mádeniy ağartıw jumısları aǵlası A.Abdikamalov (truba), Qaraqalpaqstan Respublikasına xızmet kórsetken artist P.Qurbanazarov (klarnet), S.Muxameddinov (fleyta), S.Seytqasimov (truba), J.Sharipov (truba) bolǵan. Oqıtıwshılar hám muzıkantlardıń itibarın mudamı tartatuǵın zárúrli áhmiyetke iye bolǵan máseleler arasında muzıkalıq esitiwdi qalıplestiriw hám rawajlandırıw, ásbaptıń joqarı sapalı dawısı, anıq bálent dawıslı intonaciya hám eń tiykarǵısı, tolıq muzıkalıq hám kórkem atqarıwshılıq ayırıqsha áhmiyetke iye. Bul máseleler kompleksinde intellektuallıq hám dóretiwsilik ortalıqtıń keńeyiwi, atqarıwshınıń individual kórkem oylawı hám dóretiwsiligi rawajlanıwı birdey áhmiyetke iye dep esaplanıwı kerek. Bul parametrler turaqlı túrde bir tárepten muzıkalıq hám dóretiwsilik qábiiletlerdi, atqarıwshılardıń

kónlikpelerin rawajlandıratuǵın, basqa tárepten, zárúr tálim nátiyjelerine erisiwdi ańsatlastıratuǵın hám ulıwma muzıkalıq hám atqarıw mádeniyatın rawajlandırıwdı tezlestiretuǵın hár qıylı usıllardı usınıw hám engiziwge umtılıp atırǵan oqıtıwshılarımız hám atqarıwshılardıń itibarına qaratılǵan. Házirgi kúndegi Òzbekstan Mámleketlik Konservatoriyası Nókis filiali “Saz atqarıwshılıǵı” kafedrasında demli ásbaplar orkestrı rawajlanbaqta, onıń kórkemlik jaqtan basshısı Abdirasul Jumabaev. Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filiali ashılǵan waqıttan baslap mámleketimiz boylap hár túrli keshelerde óz koncert baǵdarlamasın usınıp kelmekte. Jánede Nókis qánigelestirilgen mádeniyat mektebinde de kishi kólemli demli orkestriniń rawajlanıwında orkestrdiń kórkemlik tárepinen basshısı Q.Karimbaev óz úlesin qosıp kelmekte.

Demli ásbaplarında shertetuǵın muzıkantlardıń atqarıwshılıq mádeniyatın qalıplestiriwde texnikalıq qurallardan paydalanıw mashqalasınıń aktuallıǵı, sonıń menen birge, bul mashqalanı hár tárepleme úyreniw hám túsiniw zárúrliligi birneshe sebeplerge baylanıslı. Demli orkestr-demli hám urma saz ásbaplarında atqarıwshılar toparı. Áyyemgi zamanlardan berli dúnyanıń kóplegen mámleketleri armiyada paydalanılǵan, ol trubalar, hár qıylı qamıs ásbapları hám urma saz ásbaplardı óz ishine alǵan.

Zamanagóy demli orkestrleri, áskeriy orkestrlerden ayrıqsha bolıp, házirgi formasınan ózgeshe tús aldı. XVI-XVII ásirlerde kóplegen muzıkantlar-trombonshılar hám klarnetshiler, olar hár saatta shirkew minarlarınan gernay shertip, belgilengen waqıtta xor atqaradı. Bul kishi gruppalardan, birinshi qala orkestrleri dúzilip, keyinirek, olar áskeriy orkestrler menen birlesken. XVIII ásirdiń aqırına kelip, arnawlı bólimlerge bólingen áskeriy orkestrler hám áskeriy, hám puqaralıq wazıypaların atqarǵan. Bul dáwir orkestrleri ádette bir jup goboy, klarnet, valtorna hám fagotlardan ibarat bolıp, olarǵa geyde naǵara hám gernaylar da qosılǵan. Tiykargı dóretpeler simfoniyalıq ádebiyattan alınǵan hám transkripciyada atqarılatsuǵın edi. Dóretpeler repertuarı tiykarınan, áskeriy marshlardan ibarat, koncert shıǵıwları ushın ol ataqlı simfoniyalıq muzıkapoppurri, túrli personajlar yamasa baǵdarlama bólimleri menen toltırıladı. Eger XIX ásirdiń geypara kompozitorları, atap aytqanda, G. Berlioz saz ásbap ushın arnalǵan hám qızıqlı dóretpeler jazǵan bolsa da, tek XX ásirde bir qatar kompozitorlar (R.Voan-Wilyams, G.Xolst, A.Shenberg, O.Respigi, A.Russel, D.Miyo h.t.b.) repertuar kompoziciyanı atqarıw ushın arnawlı jaratılǵan dóretpeler menen bayıtqan. Orkestr saz ásbapları, ondaǵı saz ásbaplar haqqında aytatuǵın bolsaq, XX ásirde demli orkestr nay, goboy, klarnet, saksofon hám fagotlarda, sonıń menen birge, barlıq demli hám urıp shertiletuǵın saz ásbaplarında 30 dan 100 ge shekem atqarıwshınıń óz ishine alǵanlıǵı, keyin 24 ke jaqın atqarıwshıdan ibarat

demli orkestrde tek ǵana altler hám baritonlar saksgornalar, trombonlar, tubalar, bir yamasa eki baraban hám basqa saz ásbaplardan paydalanǵanlıǵın kóremiz.

Muzikantlardı texnikalıq qurallar járdeminde demli saz ásbaplardı shertiwge úyretiw muzikalıq akustika, fiziologiya, psixologiya hám kórkem dóretiwshilik estetikası tarawındaǵı zamanagóy jumıslar tiykarında atqarıwshılıq texnikasın úyretiw bolıp tabıladı.

XX ásir baslarına kelip, Tashkentte háwesker hám professional simfoniyalıq orkestrleriniń dúziliwi simfoniyalıq koncertlerdi qoyıw múmkinshiligin berdi. Bunnan tısqarı, ózbek sazandelerinen ibarat demli ásbaplar orkestri belsene xızmet etken (kinoteatrlar ashılıwı hám olardıń iskerliginde demli ásbaplar orkestrleri xızmet etken). Marǵılonda Dersen kinoteatrında ózbek sazandeler quramınan dúzilgen demli ásbaplar orkestri iskerlik kórsetken, onıń basshısı hám dirijyorı Qurbon Choriev (klarnet) bolǵan. 1918-jılı Tashkenttiń eski qala ózbek mektepleri qasında birneshe demli ásbaplar orkestrlerin shólkemlestirilip, olarǵa áskeriy tutqınlar bilim bergen, atap aytqanda, kapelmeyster G. Pestryakov ózbek balalarına demli ásbaplardı atqarıw usılların ózlestiriw hámde orkestr dúziliwinde jumıs alıp barǵan. Tashkentte Túrstan xalıq konservatoriyası ashılıwında (1918), muzıka ilimleri bilimlendiriw arasında, úplep shertiwshi-demli ásbaplardan da sabaq bergen, onıń tınlawshı-studentleri úzliksiz túrde demli ásbaplar koncertlerinde qatnasıp kelgen. Keyinirek úplep shertiwshi-demli ásbaplardan bilim beriw muzıka oqıw orınları (texnikumlar, 1923-1924) hám joqarı professional bilimlendiriw orayı bolǵan, Tashkent konservatoriyasında (1936) orkestr saz ásbapları fakultetinde úplep shertiwshi-demli ásbaplar tálimi de orın alǵan. Sol sebepli, mısı úplep shertiwshi-demli ásbaplar boyınsha bilim beriw, bul ásbaplardıń hár túrli atqarıwshılıq toparları quramında qatnasıwı, olarǵa bolǵan itibardı ele de asırdı. Házirgi Ózbekstan muzıka mádeniyatın úplep shertiwshi-demli ásbaplar hám demli saz ásbapları orkestrlerisiz oyımızda sáwlelendiriw qıyın, sebebi mámleketimizge kóp dawıslı muzıkanıń kirip keliwi de bul toparlar iskerligi hám olardıń basshıları bolǵan dirijyor-kapelmeysterlar dóretiwshiligi menen tikkeley baylanıslı bolǵan. Úplep shertiwshi-demli ásbaplar atqarıwshılıǵı muzıka tálimi sistemasına erkin kirip kelgen hám sol jıllar dawamında kóplegen jetik atqarıwshı-sazandelerden dirijyorlar jetilisip kelgen.

Juwmaq: Juwmaqlap aytqanda, búgingi kúnge kelip demli ásbaplar orkestri iskerligi sezilerli dárejede rawajlandı. Sonıń menen birgelikte, demli ásbaplar orkestri ushın repertuarlar da qayta islep shıǵılǵan hám de atqarılıp kelinbekte.

Paydalanilgan ádebiyatlar.

1. Tnibaev P. Demli orkestr hám ansambl ushın oqıw qollanba. – Nókis: “JAZÍWSHÍ” baspası, 2023.
2. Svechkov D. Duxovoy orkestr. MUZGIZ. 1977.
3. Abdullayev F. Demli hám urma saz ásbaplar atqarıwshılıǵı (truba). Oqıw qollanba. “Elnur-print” 2023. Qaraqalpaq tiline awdarma islegen: Jumabaev.A
4. Abdullaeva A. Ásbaptanıw. – Nókis: "Ilimpaz" baspası, 2023. Qaraqalpaq tiline awdarma islegen: Charshemov. J
5. Abdullaev F.R. “O‘zbekstanda demli ásbaplar orkestri” Moziydan sado jurnalı san, 2016.
6. Azimov. K. T. "O‘zbekiston dirijyorları". – Toshkent: 2001.

MAZMUNÍ

MUZÍKATANÍW

1	Ходжаметова Г.И. КАРАКАЛПАКСКАЯ ТРАДИЦИОННАЯ МУЗЫКА КАК ПЕРВООСНОВА СОЧИНЕНИЙ ФОРТЕПИАННОЙ МУЗЫКИ	3
2	Charshemov J. P.XINDEMITNING “LUDUS TONALIS” TSIKLINING GARMANIK TAXLILI	10
3	Мухаммедниязов К.Т. ИЗУЧЕНИИ ПРОБЛЕМЫ ВЗАИМОСВЯЗИ МУЗЫКИ И СЛОВА НА ПРИМЕРЕ «ПОЭТИКИ» АРИСТОТЕЛЯ	16
4	Abatbaeva R.O. XX ASRNING IKKINCHI YARMIDA QORAQALPOQ MUSIQASI	22
5	Саидхонов А.С. ДВЕНАДЦАТЬ ГРАНИ СОВЕРШЕНСТВА (На примере трансцендентные этюды Ференца Листа)	29
6	Жумабаев А.Е., Муратбаева А.А. МУЗЫКАЛЬНАЯ ФОЛЬКЛОРИСТИКА	42
7	Saburova U.M. LYUDVIG BETHOVEN IJODIDA VARIATION SHAKL	48

KÓRKEM ÓNER

8	Allanbaev R.O. QORAQALPOQ KOMPOZITORLARI ASARLARIDA MUSIQIY DRAMALAR	53
9	Abdullaev F., Muratbaev A. QARAQALPAQSTANDA DEMLI ORKESTRINIŇ DÚZILIWI HÁM ONIŇ RAWAJLANIŇW BASQIŠHLARI	59
10	Qurbanazarov P. DAMLI CHOLG‘ULAR VA ULARNING RIVOJLANISH BOSQICHLARI	65
11	Shermatov K.E. BUYUK ALLOMALAR ABU ALI IBN SINO VA ABU NASR FAROBIYLARNING MUSIQIY MEROSI	73
12	Abdullaeva U., Razatdinova A. KOMPOZITOR KEŇESBAY ABDULLAEVTIŇ QARAQALPAQ XALIŇ NAMALARINIŇ RAWAJLANIŇWINA QOSQAN ÚLESİ	80
13	Александрова О.А. ПАМЯТИ ОПЕРНОГО ПЕВЦА КУРКМАСА МУХИТДИНОВА	86
14	Allaniyazov B. SKRIPKANING TARIXIY RIVOJLANISH JARAYONI	91
15	Erejepov A.A. QARAQALPAQ BAQSISHILIQ MEKTEPLERINIŇ ATQARIWSHILIQ KÓRKEM ÓNERI ÓZGESHELIKLERI HAQQINDA	98

16	Kamalova G.M. HIKMAT RAJABOVTIŇ DÓRETIWSHILIGINE TÁN ÓZGESHELIKLERI	104
17	Dosimbetov B.X. CHOLG‘U IJROCHISINI KONSERT VA SAHNA NAMOIYISHIGA TAYYORLASHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	113
18	Zuxurov M.M. DIRIJYORLIQTA QOL HÁREKETLERINIŇ DURIS ATQARILIWI HÁM OLARDI RAWAJLANDIRIW	120
19	Embergenova G.A., Yo‘ldoshev L.E. XOR ASARLARINI TAHLIL QILISH OMILLARI	130
20	Paxratdinova L.Sh. SKRIPKA SAZ ÁSBABÍ TARIYXÍ	136
21	Karimova I.I. SKRIPKA SAZ ÁSBABÍNA SHÍĠARMA JAZĠAN DÓRETIWSHILER HÁM PROFESSIONAL ATQARÍWSHÍLAR ÁHMIYETI	145
22	Rejepov Sh.B. ĠAYÍP DEMESINOVTIŇ FORTEPIANO DÓRETIWSHILIGI (“Prelyudiya”lari misalında)	153
23	Mamutov P.A. TEATRDÍŇ TARIYXÍY QÁLIPLESIW HÁM DRAMATURGIYANIŇ RAWAJLANIW BASQÍSHLARÍ	159

MUZÍKA PEDAGOGIKASÍ

24	Umarova V.A. MUSIQA-IJROCHILARNI TANLOVLARGA TAYYORLASHDA USTOZ VA OILANING ROLI	164
25	Tnibaev P.K. DAMLI CHOLG‘ULARNI TALABALARGA O‘RGATISH: PEDAGOGIK YONDASHUVLAR VA METODLAR	169
26	Элмуродова Г.А. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ТЕХНИКИ ПО ПРЕДМЕТУ ФОРТЕПИАНО (НА ПРИМЕРЕ ЭТЮДОВ К. ЧЕРНИ)	173
27	Iseev R. FORTEPIANO ATQARÍWSHÍLÍĠÍŇDA POLIFONIYA JANRÍNIŇ AHMIYETI. POLIFONIYALÍQ SHÍĠARMALAR USTINDE JUMÍS ALÍP BARÍW	180

JÁMIYETLIK-GUMANITAR PÁNLER

28	Jabbarov I.A., Bazarbaeva N.I. MOBILE APPLICATIONS AS A CONTEMPORARY INSTRUMENT FOR ENHANCING ENGLISH LANGUAGE LEARNING	187
29	Marziyaev J.K. JOQARÍ OQÍW ORÍNLARÍŇDA JURNALIST QÁNIGELERDI TAYARLAW	194
30	Kalimbetova S.A. O‘ZBEK JADID DRAMATURGIYASI VA TEATRI (“Padarkush” va “To‘y” dramalari misolida)	201

MUZÍKA HÁM KÓRKEM ÓNER
XABARSHÍSÍ
Ilimiy-metodikaliq jurnal